

Månadsbrevet

Nr 2 Argång 48

Augusti 2022

Kålltorpsdagen 2022 lördag 10 september

Kom till Solrosparken!
Fynda och fika!

Läs mer om insamlingen på sidan 5.

Öppet hus

i lokalen på Råstensgatan 4

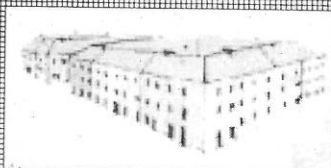
MiK och Knuten
gör gemensam sak

söndag 21 augusti
kl 14-17

Medlemsmöte

för att anta nya stadgarna

måndag 3 oktober
kl 18.30
i lokalen Råstensgatan 4

Vad kan man lära sig av en cykeltur i Danmark? (Varning! Följetong!)

Den andra maj i år cyklade jag ombord på färjan mellan Halmstad och Grenå. Första etappen på min veckolånga cykeltur på Haervejen, Jyllands svar på El Camino de Santiago i Spanien.

En annan kvinna, lite yngre än jag men med minst lika stor packning, parkerade sin cykel bredvid min på färjan. Hon visade sig vara från Skottland, bosatt sedan tjugo år i en liten fransk by utanför Toulouse. Vi babblade oavbrutet tills det var dags att köra av färjan. Hon skulle tyvärr inte alls i min riktning, så vi tog avsked när vi hade lämnat färjan. Det är pilgrimens öde: man möts och man skiljs, som skepp i natten..

Jag var lite nervös, egentligen skulle vi ha varit två på den här turen. Min reskamrat hade dock fått förhinder, så nu skulle jag alltså klara både danskan och att välja rätt väg på egen hand. Min kompis är uppvuxen i Malmö så hon har ett stort försprång när det gäller danska och hon är inte jag, så hon har ett enormt försprång när det gäller att hitta. Äsch, danskar i allmänhet är lika bra som jag på engelska, så jag kan ju alltid fråga mig fram. Låt äventyret börja! tänkte jag.

Och det gjorde det. Min plan var att sova i Århus första natten, men eftersom jag körde rätt mycket fel och dessutom hade kraftig motvind HELA DAN så gav jag upp så snart jag siktade ett vandrarhem.

Det var i Rönde, och där träffade jag denna resas första ängel. Hela vandrarhemmet var bokad av en skola berättade ängeln för mig. Ingen lite städskrubb eller så? Nä, ingenting. NEJ!! tänkte jag och bad att åtminstone få låna toaletten. När jag kom ut sade han att om jag ville kunde jag få äta middag, det fanns kvar lasagne och sallad som de skulle kasta annars. Jag var inte direkt nödbedd.. Och sen! Kom han och sa! Att det fanns ett rum! som skolan inte hade utnyttjat! som jag kunde få för 350 DKR! (Det gällande priset: 550 DKR! Hon som jag betalade till på morgonen var inte så lycklig över hans tilltag. "En rask dreng" kallade hon honom.)

Nästa morgon påbörjades i en lång nerförsbacke. Jag var på ett strålande humör. Ingen motvind. Jag hittade vägen (med viss hjälp av engelsktalande danskar). Jag var i Århus så tidigt att jag inte tvekade en sekund att cykla vidare till Silkeborg. Väl där störtade jag in till samma kedja som jag bott på i Rönde. Samma visa där, alla rum bokade men nu var det kalla handen, det fanns verkligen ingenting. I stället rekommenderades jag ett B&B ganska nära. Slokörtat tog jag mig dit, och fick faktiskt ett rum. För 700 DKR! (Det motsvarar 1,44*700 = 1008 SKR. Suck.)

Nu var mitt pris för övernattningsuppe i 756 SKR per dag. För mycket. Men jag hade ju inte ens kommit till Haervejen än! Den går från norr till söder mitt på Jylland. Minst en dag ville jag ha på Haervejen. Visade det sig lika omöjligt att hitta billigt boende där så fick jag väl ge upp och åka hem.

Tack vare de ymnigt förekommande engelsktalande danskarna hittade jag rätt och lade med en lycklig suck Silkeborg bakom mig. Cykel- och vandringslederna har lite olika sträckning. Cykelbanorna i Danmark liknar de tyska: bilväg, en meter grässträng, en meter cykelbana och sedan åkrar. Inte jättekul. Men tryggt. Och så övergår cykelvägen rätt som det är till en decimeterbred remsa vid kanten av bilvägen. Våldigt okul. Inte tryggt.

Plötsligt insåg jag att det här kunde väl ändå inte stämma? Min väg skyltades som påfart till en motorväg! Hjälp, jag måste hitta någon att fråga! Problemet är att det absolut aldrig finns någon att fråga intill en motorvägspåfart. Till min lycka är danskarna ett folk som gillar att hygge sig. Därför har de placerat lokaler för

Fortsättning på sista sidan

Människan i Kålltorp, stadsdelsförening i Kålltorp, Råstensgatan 4, 416 53 Göteborg

Plusgiro:431 88 09-3

E-post: manniskan@kalltorp.info

Lokaler: MiK-Knuten på Råstensgatan 4, keramiklokal Qvidingsgatan 2, vävlokal Sanatoriegatan 24.

Hemsida: www.kalltorp.info

Styrelse: Ordf. Annika Bäckman, kassör Per Bergström. Ledamöter: Åsa Bäck, Kaj Librand, Anna Olofsson, Astrid Olsson, Bodil Sundvall, Elisabeth Tingdal, Irene Van Manen,

Medlemsavgift: 100 kr/år, familj/hushåll med mer än en person betalar 150 kr/år

Månadsbrevet: Föreningens medlemstidning som ges ut 2 gånger per år med en upplaga på ca 250 ex.

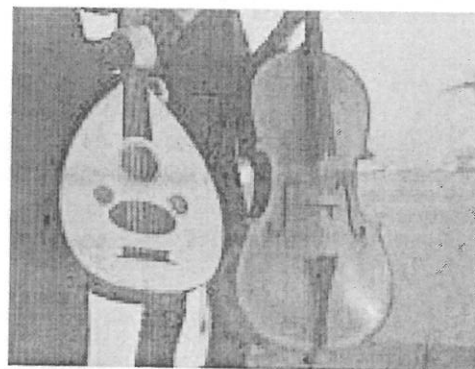
2 x Kålltorp kan

Nu, alla musikintresserade,
kan ni ta fram era almanackor!
Det är nämligen inbokat två evenemang på
musikcaféet Kålltorp kan i höst.

Den 7 oktober och 18 november.

Fredagar som vanligt med start 18.00.

**Vi ses förstås på MiK/Knutenlokalen,
Råstensgatan 4.**

Allt är inte bokat ännu, men till **den 7 oktober** har vi lyckats engagera grekiska Duo Burek.

Duon består av Andreas Krambias och Maria Doumeni Cronholm som träffades i Thessaloniki hösten 2019. Maria var där på sin utbytestermin när deras gemensamma lärare introducerade dem för varandra. Den ovanliga kombinationen av deras instrument (cello och oud) samt deras olika musikaliska bakgrunder inspirerade dem till att börja spela tillsammans - och så skapades Burek Duo.

Deras repertoar består av bland annat traditionell folkmusik från Grekland och Cypern, klassisk musik från det osmanska riket, såväl som svensk folkmusik.

Musikens karaktär kan beskrivas som stundtals meditativ och melankolisk, såväl som durig och dansant. I augusti 2021 släppte de sitt debutalbum Iskios, som går att lyssna på via de flesta strömmade tjänster.

Till Kålltorp-kan-kvällen den 18 november har vi glädjen att välkomna Dream Orchestra. Det är en speciell orkester som startades av Ron Davis Alvarez. Han kom till Sverige från Venezuela 2015, samma år som tusentals ensamkommande barn anlände till Sverige. Ron ville göra något för dem och året efter startade han Dream Orchestra som idag har 159 medlemmar och 10 anställda lärare. Alla 159 medlemmarna kommer inte till oss, men vi får höra en grupp ur orkestern. En upplevelse, det kan jag garantera.

Elisabeth Tingdal, 0703 96 74 93

Schack i Torpaskolan och på andra ställen

Schacksäsongen börjar tisdagen den 23 augusti i Torpaskolans bibliotek. Vi har alltså efter nära 20 år tvingats lämna Kålltorps fritidsgård, eftersom den ska renoveras. Det kan ta över ett år innan den öppnar igen och framtiden för gården känns oviss... i alla fall för vår del.

Biblioteket på Torpaskolan är en stor och ljus lokal och passar utmärkt för schack. Det tar ändå alltid en liten tid innan alla trivs och känner sig hemma.

Måndagen 29 augusti rivstartar tävlingssäsongen med lag-DM för sexmannalag som spelas fem måndagar på raken på Schackcentrum, Vegagatan. Vi kommer troligen att ställa upp med två lag, som vanligt en helig blandning av nya juniorer och luttrade seniorer...

Vi räknar också med att våra juniorer deltar i diverse ungdomsturneringar runt om i Sverige. Vi har möjlighet att stötta ekonomiskt.

Under början av juli ägde Schack-SM rum i Uppsala. Detta är ju årets stora schackhändelse i Sverige med ca 1000 deltagare i en rad olika klasser. Från KSS kom sju deltagare. Två av dem var Lucas Torres, 8 år och Leo Björklund, 11 år. Lucas kom

två i den yngsta klassen (upp till 10 år) bland tio deltagare. Imponerande!

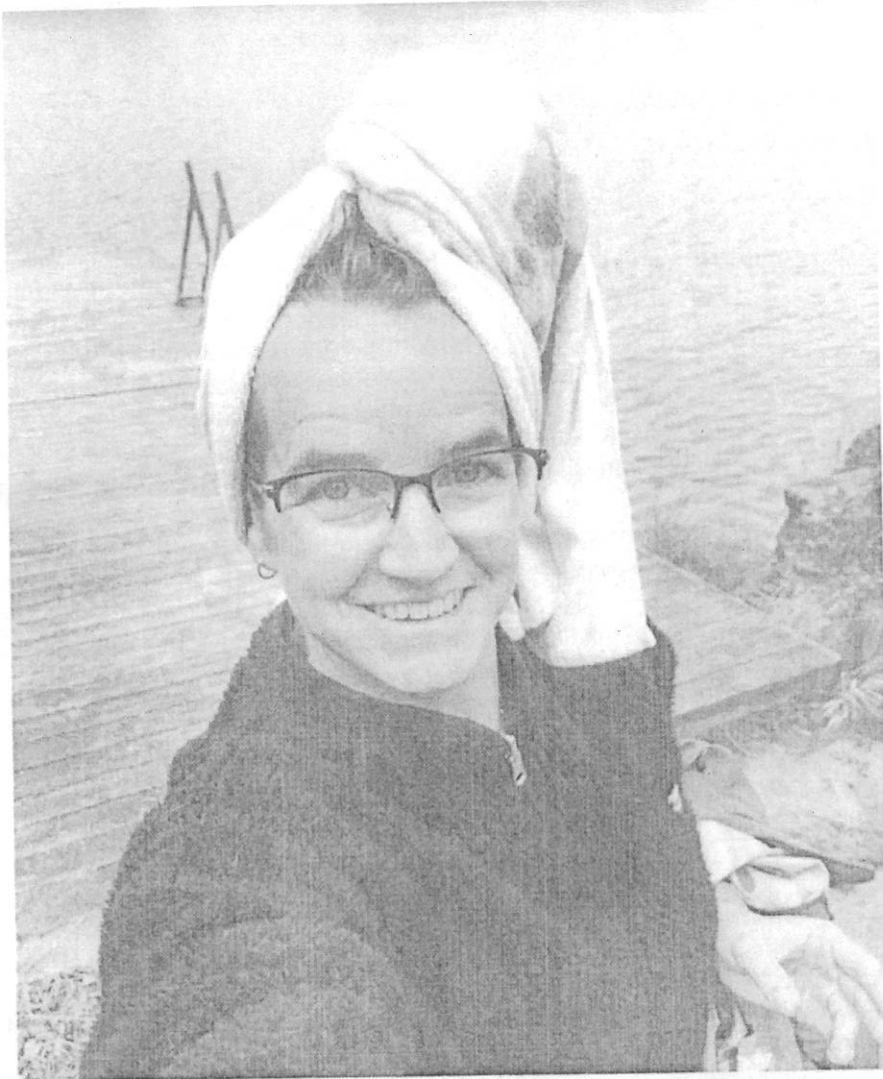
Leo hade kvalat in till "Schackfyran-mästarna" dels via deltagande i Schackfyrans regionfinal i Kungälv och dels genom att vara en av dem som klarade sig bäst i den tävlingen. Nästa kvaltävling handlade om att få åka till Uppsala. Förutom Leo lyckades också Gideon Horner (båda från Kålltorpsskolan) att kvala in till SM-tävlingen. 118 elvaåringar från hela Sverige ställde upp i finalturneringen i Uppsala. Därmed var Schackfyramästarna den klart största SM-gruppen.

Leo kom tia (!!!) i denna jätteturnering. Självklart stora framgångar för både Lucas och Leo. Båda killarna bor för övrigt bara ett stenkast från rampen i Solrosparken. Där har de varit åtskilliga gånger för att klättra på rampen, spela fotboll, leka runt och spela schack... en och annan grillad korv har de också ätit på MiK:s onsdagsaktiviteter.

Läs mer om schack och KSS på vår hemsida www.kalltopr.info. Klicka på schacksymbolen.

Anna är ny i MiK:s styrelse

Att vara omgiven av vatten är nog hennes grej. Hon älskar segling, har gjort lumpen i marinen och jobbar som brandingenjör med inriktning båtar. Och så är det ju det där med vinterbad. Anna Olofsson har tagit över som samordnare i bastugruppen efter Erica Hedin och är dessutom med i MiKs styrelse sedan årsmötet.

Hur går det med bastufrågan Anna?

- Avtalet med park- och naturförvaltningen är inte helt färdigförhandlat ännu men det är på väldigt god väg. Vi räknar med att ha ett färdigt avtal 1:a september. Efter det kommer en period då vi får prova oss fram och fundera över hur vi ska lösa olika saker som: Vilket boknings-system är bästa lösningen? Vad kan vi göra när det gäller byggnaden som ju har många brister, det finns till exempel varken vatten eller toaletter i huset. Det finns mycket att göra och det kommer att ta tid innan de cirka 50 personer som vi har på vår lista över intresserade, kan börja bada bastu. Men innan dess så kommer alla att ha möjlighet att hjälpa till, vi kommer att ordna arbetshelger till exempel.

Någon gång i vinter borde vi kunna sätta igång med bastubad.

Medlemskap i MiK kommer att vara en förutsättning för att kunna boka bastun för vi måste ha koll på hur stor gruppen är. Jag har pratat med andra bastuföreningar i landet och man kan nog inte vara hur många som helst; då kan det bli väldigt ont om bokningsbara tider. Man får ju komma ihåg att den här bastun är ganska liten, max sex personer får plats skulle jag säga.

Men hur som helst så är det jättekul att vi har kommit så här långt och fantastiskt att MiK har möjliggjort det här och tagit på sig ett så stort ansvar som det här faktiskt innebär.

Hur kom det sig att du började engagera dig för bastubad i MiK:s regi?

- Jag har bott och pluggat på olika håll i landet men bott i Kålltorp sedan 2012. När jag såg medborgarförslaget om att rusta upp och driva bastun i kommunal regi, delade jag det på Facebook och då var det någon från MiK som hörde av sig och sa att föreningen undersöker möjligheten att ta över. Då blev jag medlem i föreningen och aktiv i bastugruppen. Ja, och så gillar

jag vinterbad också.

När du inte är på möten om bastun, vad gör du då?

- Jag jobbar som brandingenjör med inriktning båtar, på det statliga forskningsinstitutet RISE. Man kan säga att jag jobbar med forskning, men jag är ingen forskare, utan har en annan roll, den som ingenjör. Jag har en familj som jag tycker väldigt mycket om att vara med. Segla och vara i vår stuga står också högt upp på listan över saker som jag gillar.

Du är gift och har två små barn, blir det inte jobbigt med allt engagemang, nu när du är med i styrelsen också?

- Det passar mig bra att engagera mig i en förening som MiK för jag är en sån där social gruppmedlem. Det är naturligt för mig att engagera mig och det har varit fint att få inblick i vad MiK och Knuten gör, inte minst Knutens verksamhet betyder ju väldigt mycket för många. Nu den 21 augusti, kommer MiK och Knuten att arrangera ett öppet hus tillsammans i lokalen. Jag tycker att det är viktigt att alla får möjlighet att komma in i ett sammanhang. Hoppas att många nya besökare hittar dit den dagen.

Bodil S

Nyfiken på hur, när och varför MiK startade?

Många frågor om MiK:s första tid besvaras i häftet "De första åren 1975-1983" som finns att köpa för 60 kronor. En bunt häften ligger på MiK-Knuten. Du kan hämta ett ex och samtidigt swisha 60 kronor till Astrid Olsson på 0768 84 09 24.

Det är Astrid som sammanställt materialet.

- MiK har haft ett förråd på Kålltorpsskolan men nu ville skolan tömma det och då hittade vi en låda med gamla protokoll och tidningar från 70- och 80-talet, säger hon.

Astrid har gått igenom materialet och sammanfattat vad som hände under de nio första åren. Häftet innehåller även artiklar hämtade ur gamla medlemstidningar. Bland annat en artikel om hur det var när livsmedelsaffären på Stobéegatan 14 bommade igen för gott en försommardag 1977.

Ett ifrågasättande brev som gäller loppmarknaden finns också med: Vart går dessa pengar, undrar brevskrivaren och önskar att föreningen gjorde mer för stadsdelens pensionärer.

Häftet är på 24 sidor och priset på 60 kronor är något av ett självkostnadspris – om någon undrar vart dessa pengar går. Och om någon undrar var all dokumentation om MiK genom åren finns nu, så är svaret att det är överlämnat till regionarkivet här i Göteborg. Där finns även material från perioden efter 1983.

Kålltorpsdagen 2022

lördag 10 september

kl 11-15

Nu är det alltså dags igen. Vi samlar in grejer i källarlokalen på Qvidingsgatan 2 följande tider:

Onsdag 17 augusti kl 18-21

Onsdag 24 augusti kl 18-21

Onsdag 31 augusti kl 18-21

Måndag 5 sept kl 18-21

Tisdag 6 sept kl 18-21

Onsdag 7 sept kl 18-21

Torsdag 8 sept kl 18-21

Vi tar emot allt som är säljbart, men inte möbler och tjock-tv.

Frågor om insamlingen: Ring Per på 0738 36 13 47

Vill du vara med och sälja? Ring Elisabeth på 0703 96 74 93

Tack för ditt bidrag till MiK:s loppis!

Pollinatörer, pytteängar och ett projekt som verkar ha gått i stöpet.

Hur stor är en äng? För egen del tänker jag: vidsträckt, man går genom högt gräs många, många meter på en ganska plan yta. Det finns söta små blommor, blåklockor. Och vid kanten av ängen ligger kanske en skog över vilken solen håller på att gå upp eller ner.

Nej men hallå där, vakna! Nu växer faktiskt andra sorters ängar upp på många ställen och de kan vara nästan hur små som helst. Och man kan hitta dem mitt inne i stan.

En av bostadsrättsföreningarna på Björcksgatan håller på att förvandla två små gräsmattor till två pyttesmå ängar precis vid gatan. Varför? Skyltarna ger svar. För pollinatörernas skull. Kunskapen om att humlor, bin och andra pollinatörer är hotade och att de behöver vår hjälp genom att ge dem riklig tillgång till blommande växter har spridit sig. Men i en gräsmatta som hela tiden klipps ner finns inga blommor. De flesta vill helt enkelt inte ha blommor i sin gräsmatta.

Så hur gör de på Björcksgatan? Per Bergström bor i bostadsrättsföreningen.

- Det gäller att omvandla jorden och göra den så mager som möjligt för det är i sådan jord som självsående ängsblommor trivs. Det hela är egentligen ganska enkelt: Man slår med lie, på sommaren, låter klippet ligga kvar tills det har torkat och fröat av sig, då tar man bort det för annars blir klippet näring till jorden. Så småningom kommer gräsmattan att ändra karaktär och bli mer ängslik. Man kan sprida ut fröer för vilda blommor, det är också bra, men fungerar inte förrän jorden blivit så mager så blommorna trivs, berättar han.

Den som vill hjälpa naturen på det här sättet måste ha tålamod. Det kan ta flera år innan skillnaden blir tydlig. Det är därför föreningen på Björcksgatan satt upp förklarande skyltar.

Övergången från gräsmatta till äng kan vara lite problematisk. Ganska länge (eller kanske alltid) kommer den som är van vid välklippta gräsmattor att tycka att det ut som om markägaren slarvar med klippningen. För att undvika missförstånd kan det alltså vara en god idé att skylta.

Ett annat projekt med samma mål, fler blommor på gräsbevuxna ytor i Källtorp, har gått i stöpet, i alla fall som det ser ut just nu.

I det projektet, som Kristina Janson skrivit om tidigare, var tanken att anlägga odlingsbäddar med blommor i den södra delen av området runt Solrosparken, alltså mot Solrosgatan. Det blev många

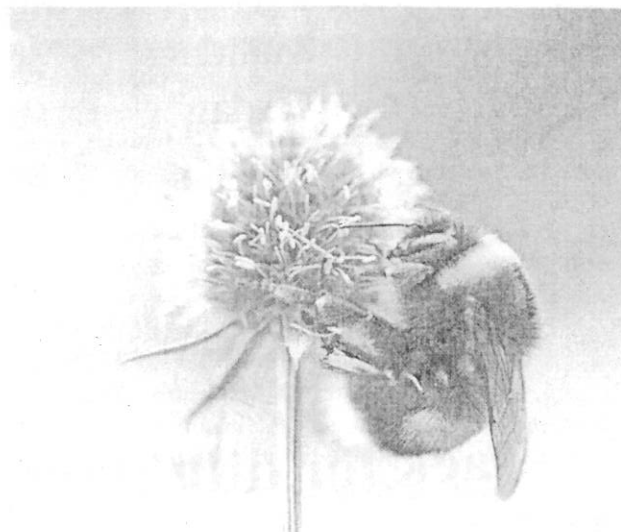
Här förvandlas en gräsmatta sakta men säkert till en äng.

telefonsamtal och en del möten och hela tiden olika bud från park-och naturförvaltningen. Gruppen som höll på med det här blev lovade jord, kanske ett skötselavtal men helt plötsligt blev det stopp. Ja så kan det gå när nya chefer tillträder. Den kommunala byråkratin är outgrundlig.

Om nu park-och naturförvaltningen själva ville göra nåt bra av den här ytan, så skulle de kunna följa exemplet från Björcksgatan och påverka markytan i riktning mot att bli en äng med samma metoder som bostadsrättsföreningen, alltså slå med lie sent på sommaren, ta bort klippet för att skapa mager jord och så vilda, blommande växter. De skulle inte ens behöva sätta upp skyltar eftersom de redan nu bara klipper en gång om året, men något, kanske själva klippmetoden och det faktum att gräsklippet ligger kvar och göder jorden, gör att det inte blir en äng trots allt.

Och tänk vad fint det skulle kunna bli med vallmo, prästkragar och små blåklockor runt hela Solrosparken.

Bodil S

Bilden är från invigningen efter Kålltorpsdagen förra året.

Föreningen har även den här sommaren samarbetat med Göteborgs kommun som gett ett antal sommarjobbade ungdomar och unga vuxna arbete med att bemanna Kålltorpsrampen varje kväll under hela sommarlovet.

- Vi har också haft pengar att köpa in nya brädor, skydd och hjälmar så att vi har kunnat låna ut och så har vi haft en del material för skapande, lite olika pysselgrejer och färger, säger Irene van Manen.

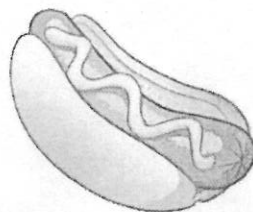
Hon tycker att det har fungerat väldigt bra.

- När det finns personal där på kvällarna så blir det en trygg plats att vara på. Ett alternativ till att åka in till Nordstan till exempel, säger hon.

Ica Kvantums Pelle Collins fortsätter att engagera sig för MiK. En dag i juni var han på besök i Solrosparken

och hade med sig korv till alla, samt öste på med godisregn i rampen. Det var mycket uppskattat och samlade massor av barn och vuxna.

Korvgrillning på onsdagar i MiK:s regi kommer det att bli under augusti och september. Om det regnar ställer vi in, men annars blir det gratis korv till alla barn, vuxna betalar. Vi tänder grillen runt klockan 17.

Ann Marie Israelsson och hennes man Tage var en av entusiasterna under MiK:s första tid. De ställde alltid upp på loppmarknadsdagar och missade aldrig en julfest. Ann Marie var med i vävgruppen under många år.

De flyttade in i lägenheten på Solrosgatan redan i början på 60-talet men Ann Marie blev tvungen att leva ganska många år utan sin Tage och i början på denna sommar gick hon själv ur tiden, 95 år gammal.

Vi minns Ann Marie med värme.

MiK kallar till medlemsmöte

**Måndag 3 oktober klockan 18.30
i lokalen på Råstensgatan 4**

Medlemsmöte med anledning av att föreningen har arbetat om stadgarna och gjort dem mer tydliga. Ett möte efter årsmötet måste till för att kunna göra stadgeändringar och det har styrelsen valt att utforma som ett medlemsmöte.

Nya och gamla stadgar kommer att finnas på hemsidan www.kalltorp.info några veckor före medlemsmötet.

Välkomna!

umgänge över en pilsner både här och där. T ex i toppen av en backe en km från den brusande motorvägen. Denna lokal var kombinerad med en spelhall och med rökning tillåten överallt trots skyltar om motsatsen både här och där.

Genom den täta röken urskiljde jag med svårighet tre herrar som satt nära ingången. Jag gick fram till dem med kartan i högsta hugg. Ett livligt samspråk som involverade hela publiken, ca 15 personer, på en vedervärdig danska som jag bara begrep ett fåtal ord av, utbröt. Det verkade som om de begrep vad jag ville. Jag pekade på kartan: visa! De var överens om att jag skulle ta en genväg som inte fanns på kartan, gav mig obegripliga instruktioner och en riktning bakom en lada på andra sidan vägen och så gav jag mig iväg.

Lärdomar så här långt: 1. Alla danskar som inte tävlingscyklar har elcykel. 2. B&B betyder inte "Bed and breakfast", det betyder Bara Bädd. 3. Att göra en pilgrimsresa på cykel är värdelöst. Det blir liksom inget filosofiskt funderande alls för man måste hela tiden ägna sig åt trafiken och att hitta. 4. Danska ÄR totalt obegripligt. Detta är ingen fördom utan dagens sanning. De hör inte vad man säger fast man använder danska ord, bara för att man uttalar så tydligt att alla bokstäver hörs. Århus uttalas inte Århus utan Åhu med något slags väsande på slutet, omöjligt att frambringa för mig. 5. Mitt lokalsinne är inte rudimentärt, det är totalt obefintligt.

Tallyho! Fortsättning följer!

Lovar er pilgrim i Danmark, **Kristina Janson**

KNYT
NYA
BAND
PÅ KNUTEN

Vill du få nya kontakter?
Är du nyfiken på vår verksamhet?

Tipspromenad, pyssel, vävning, vänskapsband, fika och pratoppor. Alla varmt välkomna!

21 augusti 2022 kl:14-17
Råstensgatan 4

Arrangör: Frivilligcentralen Knuten och
Människan i Kålltorp (MiK)